

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

529. TÄYSISTUNTO 18. JA 19. LOKAKUUTA 2017

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Sääntöjen noudattamista koskeva paketti

a) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Toimintaohjelma SOLVITin lujittamiseksi: Tuodaan sisämarkkinoiden edut kansalaisten ja yritysten ulottuville

(COM(2017) 255 final – SWD(2017) 210 final)

b) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta

(COM(2017) 256 final – 2017/0086 (COD))

c) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja

(COM(2017) 257 final – 2017/0087 (COD))”

(2018/C 081/12)

Esittelijä: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Lausuntopyyntö

- a) Euroopan komissio, 5.7.2017
- b) Euroopan parlamentti, 12.6.2017
neuvosto, 14.6.2017
- c) Euroopan parlamentti, 31.5.2017
neuvosto, 10.10.2017

Oikeusperusta

- a) EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
- b) EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 21 artiklan 2 kohta, 48 artikla ja 114 artiklan 1 kohta
- c) EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohta, 91, 100, 114 ja 192 artikla, 194 artiklan 2 kohta sekä 337 artikla

Vastaava erityisjaosto

”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus”

Hyväksyminen erityisjaostossa

4.10.2017

Hyväksyminen täysistunnossa	18.10.2017
Täysistunnon nro	529
Äänestystulos	184/0/5
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK on tyytyväinen Euroopan komission suunnitelmiin luoda sisämarkkinasääntöjen älykkään noudattamisen ja soveltamisen kulttuuri, sillä sisämarkkinat tarjoavat lukuisia mahdollisuuksia henkilöille, jotka haluavat elää ja työskennellä toisessa jäsenvaltiossa, ja yrityksille, jotka haluavat laajentaa markkinoitaan.

1.2 ETSK tukee komission toimintasuunnitelmaa SOLVIT-verkkojen laadun ja tehokkuuden parantamiseksi. Komitea suosittaakin, että komissio lisää tiedotusta järjestelmän olemassaolosta tiiviissä yhteistyössä kaikkien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa, jotta nämä voisivat hyödyntää SOLVITin tarjoamia palveluja aiempaa paremmin. Yritysten tulisi käyttää enemmän SOLVIT-palveluja sisämarkkinoiden taloudellisten vapauksien yhteydessä, joten on tärkeää, että välinettä vahvistetaan.

1.3 ETSK kannattaa aloitetta, joka sisältyy ehdotukseen asetukseksi yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta, jotta kansalaisille ja yrityksille voidaan tarjota helposti käytettäviä kattavia tietoja. Komitea pitää myönteisenä, että palveluväylä tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää tehokkaasti tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja yhden kerran periaatteen ja ”koko hallintorakenne yhtenäisenä” -periaatteen pohjalta.

1.4 Kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla on eriäviä näkemyksiä ehdotuksesta asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää tietoja. Osa tahoista kannattaa niitä, kun taas osa, esimerkiksi yrityksiä edustavat tahot, on niistä vakavasti huolissaan. Sikäli kuin ehdotus hyväksytään nyt ehdotetussa muodossa, ETSK esittää, että komissio käyttäisi tätä välinettä – suhteellisuusperiaatetta mahdollisimman tiukasti noudattaen ja asianomaisten henkilöiden perusoikeuksia ja etenkin luottamuksellisten tietojen suojaa kunnioittaen – silloin kun se osoittautuu tarpeelliseksi tapauksissa, joihin liittyy selvä rajatylittävä ulottuvuus. Komissiolla on sisämarkkinoiden esteisiin puuttumiseksi käytössään jo laaja valikoima tiedonsaantikanavia, joita voitaisiin tutkia tarkemmin ja systemaattisemmin sisämarkkinoiden esteiden, muun muassa EU:n lainsäädännön noudattamatta jättämisen, kartoittamiseksi. Joka tapauksessa ETSK toivoo, että asetuksen toiminnasta tehdään ehdottomasti arvio viiden vuoden kuluttua.

1.5 ETSK kannustaa EU:n jäsenvaltioita vahvistamaan edistystä sähköisen hallinnon alalla etenkin sähköisen henkilöllisyyden ja ulkomaisten henkilötodistusten tunnustamisen osalta, sillä arvioiden mukaan tarjolla olevat palvelut eivät ole täysin riittäviä.

1.6 ETSK kehottaa komissiota ottamaan kansalaisyhteiskunnan mukaan tähän prosessiin ja hyödyntämään sen toimintaa ja työskentelyn tuloksia EU:n sisämarkkinoiden tilanteen arvioimiseksi. ETSK:ssa edustettuina olevilla organisaatioilla on joka tapauksessa tarvittavaa kokemusta sekä tarvittavat välineet ja valmiudet tehdä yhteistyötä SOLVIT-asioissa, jotta voidaan vahvistaa toimintaa järjestelmän tunnetuksi tekemiseksi ja sen laadun seuraamiseksi yhteistä digitaalista palveluväylää koskevassa ehdotuksessa. Samaan aikaan tulee edelleenkin osallistua aiheelliseksi katsottujen arviointien tekemiseen.

2. Komission ehdotukset

2.1 EU:n lainsäädäntöprioriteetteja vuodelle 2017 koskevassa yhteisessä julistuksessa, joka annettiin 13. joulukuuta 2016, Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio vahvistivat sitoumuksensa edistää voimassa olevan lainsäädännön asianmukaista täytäntöönpanoa. Komissio antoi samana päivänä tiedonannon ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla”, jossa vahvistetaan, että komissio tehostaa toimiaan, jotta EU:n lainsäädäntöä sovelletaan paremmin kaikkien yhteiseksi parhaaksi. Sisämarkkinastrategiassaan komissio asetti 10 painopistettä sisämarkkinasääntöjen noudattamisen kulttuurin luomiseksi ja korosti erityisesti SOLVITin lujittamista.

2.2 Nykyään⁽¹⁾ on olemassa jäsenvaltioiden (+ ETA-maiden) kansallisten hallintojensa yhteyteen perustamien keskusten muodostama SOLVIT-verkosto, joka tarjoaa kansalaisille ja yrityksille nopean ja epämuodollisen tavan ratkoa ongelmia, joita nämä kohtaavat käyttäessään oikeuksiaan sisämarkkinoilla.

2.2.1 SOLVIT-tapauksia ovat kaikki rajatylittävät ongelmat, jotka aiheutuvat siitä, että viranomainen mahdollisesti rikkoo unionin sisämarkkinalainsäädäntöä, silloin kun ja siltä osin kuin kyseisiä ongelmia ei käsitellä tuomioistuimessa kansallisella tai EU-tasolla.

2.2.2 SOLVIT on osa kansallista hallintoa ja toimii vain epävirallisella pohjalla. Se ei voi auttaa, jos

- ongelma on yritysten välinen
- on kyse kuluttajan oikeuksista
- kyseessä on vahingonkorvausasia
- asiaa käsitellään tuomioistuimessa.

2.3 Komission ”sääntöjen noudattamista koskeva paketti” koostuu seuraavista asiakirjoista:

2.4 Toimintaohjelma SOLVITin lujittamiseksi⁽²⁾

2.4.1 Komissio on sitoutunut toteuttamaan yhdessä jäsenvaltioiden kanssa lisätoimia **lujittaakseen SOLVITin strategista roolia**, jotta sisämarkkinat toimisivat käytännössä paremmin kansalaisten ja yritysten kannalta.

2.4.2 Suunnitelmalla täydennetään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja muiden asiaan liittyvien aloitteiden tavoitteita seuraten komission ensisijaista tavoitetta edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia EU:ssa.

2.4.3 Tiedonannon tavoitteena on edistää SOLVITia kolmella tavalla:

- i. parantamalla SOLVITin laatua
- ii. tehostamalla toimia, joilla lisätään tietoisuutta SOLVITista
- iii. kehittämällä SOLVITin roolia EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa.

2.4.4 Toteuttamalla SOLVITiin liittyviä tietämystä lisääviä strategisempia toimia ja kehittämällä jäsennellympää yhteistyötä välittäjäorganisaatioiden ja asiaankuuluvien verkostojen kanssa **voidaan yleisesti ottaen tehostaa SOLVITin roolia hyödyllisen palautteen antajana ja näytön esittäjänä** siitä, miten sisämarkkinat toimivat käytännössä: tapausten kriittinen massa kasvaa, kun järjestelmään osallistuu enemmän yrityksiä.

2.4.5 EU:n sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman mukaisesti **komissio aikoo tarkastella yhden kerran periaatteen toteutettavuutta**. Tämän ansiosta kansalaisten ja yritysten, jotka haluavat tehdä komissiolle valituksen ensimmäistä kertaa sen jälkeen, kun SOLVIT-tapaus on jäänyt ratkaisematta, ei tarvitsisi toimittaa uudelleen tietoja, jotka jo ovat SOLVIT-järjestelmässä.

2.5 Ehdotus asetukseksi yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta⁽³⁾

2.5.1 Asetusehdotuksessa vahvistetaan säännöt yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamista ja toimintaa varten, jotta kansalaisille ja yrityksille voidaan tarjota helposti käytettäviä, kattavia ja korkealaatuisia tietoja, tehokkaita neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja sekä toimivia menettelyjä, jotka koskevat unionin sisämarkkinalainsäädännöstä johtuvia, oikeuksiaan käyttäviin tai mahdollisesti käyttäviin kansalaisiin ja yrityksiin sovellettavia unionin ja kansallisen tason sääntöjä.

2.5.2 Lisäksi ehdotetussa asetuksessa helpotetaan menettelyjen käyttöä muista jäsenvaltioista tulevien käyttäjien kannalta, tuetaan yhden kerran periaatteen soveltamista ja vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan käyttäjäpalautteen, sisämarkkinoiden toiminnasta tehtyjen raporttien ja palveluväylän kattamista palveluista saatavien tilastotietojen keruun perusteella tehtävään, sisämarkkinoilla esiintyviä esteitä koskevaan raportointiin.

⁽¹⁾ Komission suositus, annettu 17.9.2013 (EUVL L 249, 19.9.2013, s. 10).

⁽²⁾ COM(2017) 255 final.

⁽³⁾ COM(2017) 256 final.

2.5.3 Ehdotukseen sisältyvissä liitteissä luetellaan kolmetoista perusmenettelyä toiseen jäsenvaltioon muuttavia tai siirtyviä kansalaisia ja yrityksiä varten sekä luettelo sitovilla unionin säädöksillä perustetuista neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluista, jotka ovat käytettävissä palveluväylän kautta.

2.5.4 Kansalaisiin liittyvät tiedon osa-alueet: matkustaminen unionissa, työskentely ja eläkkeelle jääminen unionissa, ajoneuvot unionissa, oleskelu toisessa jäsenvaltiossa, koulutus tai harjoittelu toisessa jäsenvaltiossa, terveydenhuolto, perheisiin rajatylittävästi sovellettavat oikeudet, velvollisuudet ja säännöt sekä kuluttajat rajatylittävissä tilanteissa.

2.5.5 Yrityksiin liittyvät tiedon osa-alueet: liiketoiminnan aloittaminen, hoitaminen ja lopettaminen, henkilöstö, verot, tavarat, palvelut, liiketoiminnan rahoittaminen, julkiset hankinnat, työterveys ja työturvallisuus.

2.6 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja⁽⁴⁾

2.6.1 Asetusehdotuksen tarkoituksena on tukea komissiota sen seurattessa sisämarkkinasääntöjä ja valvoessa niiden noudattamista antamalla komissiolle mahdollisuus hankkia valikoituilta markkinatoimijoilta kattavaa ja luotettavaa määrällistä ja laadullista tietoa tarkasti kohdistettujen tietopyyntöjen avulla.

2.6.2 Ehdotettua asetusta ei sovelleta mikroyrityksiin eikä se aiheuta hallinnollisia lisärasitteita, sillä siinä säädetään poikkeuksellisesta täydentävästä menettelystä, jota voidaan käyttää tarvittavan tiedon saamiseksi tapauksissa, joissa voi olla olemassa sisämarkkinoiden toimintaa mahdollisesti haittaavia esteitä. Tällä aloitteella perustettavaa tiedonkeruuvälinettä voidaan käyttää viimeisenä keinona sen jälkeen, kun mitkään muut tiedonsaantikeinot eivät ole tuottaneet tulosta.

2.6.3 Ehdotuksessa määritetään tietopyynnön esittämisessä noudatettava menettely ja säädetään päätöksestä, jolla menettely hyväksytään, luottamuksellisten tietojen suojelemisesta ja salassapitovelvollisuudesta sekä mahdollisuudesta määrätä sakkoja, jos tietopyyntöön jätetään vastaamatta tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos annetaan virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja. Laillisuusvalvonta kuuluu joka tapauksessa Euroopan unionin tuomioistuimelle.

2.6.4 Ehdotuksen mukaan luotettavan tiedon saaminen sisämarkkinahäiriöistä auttaa komissiota ja kansallisia viranomaisia varmistamaan, että sisämarkkinasääntöjä noudatetaan täsmällisemmin, sekä parantamaan unionin politiikkojen suunnittelua. Komission mukaan näin lisättäisiin kuluttajien luottamusta sisämarkkinoihin ja edistettäisiin sisämarkkinoiden potentiaalin maksimaalista hyödyntämistä.

3. Yleistä

3.1 ETSK korostaa tarvetta lisätä komission esittämään sääntöjen noudattamista koskevaan pakettiin eräitä näkökohtia, jotta voidaan vahvistaa säädösehdotuksen legitimiyyttä, täyttää kaikkien sen tulevaan täytäntöönpanoon osallistuvien toimielinten ja elinten odotukset sekä varmistaa sen tehokas täytäntöönpano kaikissa jäsenvaltioissa, joille se on osoitettu.

3.2 Paketin päätavoitteena on SOLVITin vahvistaminen, jota ovat vaatineet sekä jäsenvaltiot kilpailukykyneuvoston välityksellä komissiolle osoitetuissa suorissa pyynnöissä että Euroopan parlamentti, mikä tarjoaa vahvan demokraattisen oikeutuksen kyseessä olevan säädösehdotuksen perustaksi.

3.2.1 Olisi tarkoituksenmukaista laajentaa ja täsmentää niitä elimiä ja toimielimiä koskevia järjestelyjä ja tehtäviä, joiden vastuulla on panna tulevaisuudessa täytäntöön kyseessä oleva sääntelykehys ja tarkemmin sanottuna asetus niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja.

3.2.2 Komitea katsookin, että komission ehdotus on suunnattava uudelleen, koska siihen ei ensinnäkään sisälly minkäänlaista mainintaa ETSK:n roolista asetuksen täytäntöönpanovaiheessa ja toiseksi koska vaikuttaa siltä, että ehdotuksen pääasiallisena tavoitteena on vahvistaa komission omaa asemaa hallinnollisessa vaiheessa, joka edeltää velvoitteiden noudattamista jättämistä koskevaa kanteen nostamista.

⁽⁴⁾ COM(2017) 257 final.

3.2.2.1 Kyseessä oleva ehdotus heikentää ensinnäkin unionin toiminnallisen subsidiariteetin oikeutusta, sillä se sulkee ETSK:n sellaisten tehtävien ulkopuolelle, joita varten sille on osoitettu toimivaltaa perussopimuksissa ja joiden hoitamiseksi ETSK on menestyksekkäästi omistanut merkittävän osan toiminnastaan.

3.2.2.2 ETSK:lla on tarvittavaa kokemusta sekä tarvittavat välineet ja valmiudet, jotta se voi auttaa lisäämään tietoisuutta SOLVITin toiminnasta. Komitea suljetaan pois myös kaikenlaisesta ehdotettujen asetusten täytäntöönpanon valvontaa ja arviointia koskevasta yhteistyöstä.

3.2.2.3 Tätä yhteistä digitaalista palveluväylää koskevan ehdotuksen lähestymistapaa on muutettava, sillä se ei nyky muodossaan ole sopusoinnussa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisen institutionaalisen ulottuvuuden kanssa ja koska se rajoittaa komitean asemaa järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan etujen edustajana ja heikentää osallistavan demokratian periaatteen toiminnallista ulottuvuutta ja siten asetuksen tulevaa täytäntöönpanoa.

3.2.2.4 Yhteisen digitaalisen palveluväylän avulla on voitava nopeuttaa tehokkaan, yhteentoimivan ja kaikkien ulottuvilla olevan sähköisen hallinnon toteuttamista. ETSK kannattaa yhden kerran periaatteen soveltamista ja muistuttaa ⁽⁵⁾, että on aiheellista soveltaa myös ”koko hallintorakenne yhtenäisenä” -periaatetta, joka merkitsee eri julkisten organisaatioiden yhteistoimintaa kunkin omaa toimialaa laajemmin, jotta kysyjä saa kattavan vastauksen yhdeltä ainoalta taholta.

3.2.3 Toiseksi SOLVITin lujittamista koskevan toimintasuunnitelman kohta III sisältää tärkeitä toimenpiteitä, joilla kehitetään SOLVITin roolia EU:n lainsäädännön soveltamisen välineenä vastauksena kilpailukykyneuvoston ja Euroopan parlamentin toistuviin kehotuksiin.

3.3 Lisäksi on tarpeen tehdä joitakin huomautuksia, joiden tavoitteena on ehdotetun tiedonannon mahdollisimman tehokkaan täytäntöönpanon varmistaminen.

3.3.1 Ensinnäkin SOLVITin edistämistä koskevan pyrkimyksen yhteydessä olisi käsiteltävä kahta kysymystä, jotka puuttuvat komission toimintasuunnitelmasta.

3.3.2 Yhdistyneen kuningaskunnan erotessa EU:sta, minkä arvioidaan tapahtuvan vuoden 2019 puolivälissä, toimintaohjelman kohdassa II mainitut markkinat kaventuvat merkittävästi. Jos siihen mennessä ei saada aikaan sopimusta, jolla säännellään Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n kahdenvälisiä suhteita, ja jollei Yhdistynyt kuningaskunta kuulu Euroopan talousalueeseen, kaikki toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa koskevat velvoitteet lakkaavat automaattisesti sitomasta maan hallitusta, millä olisi haitallisia vaikutuksia Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin ja niiden jäsenvaltioiden kansalaisiin, joissa SOLVIT-keskusten verkosto toimii.

3.3.3 Toisaalta koska EU:n lainsäädännön ja tarkemmin sanottuna sen taloudellisten perusvapauksien soveltamisala on ekstraterritoriaalinen ja siitä johtuvat edut ja velvollisuudet ulottuvat näin ollen kolmansien maiden kansalaisiin ja näiden maiden viranomaisiin, olisi harkittava sitä, että tulevaisuudessa SOLVIT-keskuksia perustetaan ja SOLVITia sovelletaan mahdollisuuksien mukaan maissa, joihin EU on solminut erityissuhteet EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kolmessa ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen kaltaisten kansainvälisten sopimusten nojalla. Tämä hyödyttäisi selvästi kansalaisia ja yrityksiä sekä näiden kolmansien maiden kansalaisia ja parantaisi sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa.

3.4 Toiseksi on luotava kannustimia niiden jäsenvaltioiden viranomaisia varten, jotka digitaalisen kuilun tai muiden syiden vuoksi tarvitsevat muita maita enemmän resursseja voidakseen panna täytäntöön asetuksen yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta.

3.4.1 Komissio voisi harkita taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseen tähtäävän toimen esittämistä. Tällainen toiminta vaikuttaa perustellulta myös asianomaisten yritysten kannustamiseksi, kun otetaan huomioon komission toimintasuunnitelman kohdassa III esitetyt tiedot, joiden mukaan SOLVIT-keskusten käsittelemien tapausten määrässä on suhteettoman suuria eroja, joita ei voida perustella pelkästään osallistuvien valtioiden toisistaan poikkeavalla väestörakenteellisella ja taloudellisella painoarvolla.

3.5 Lisäksi kaikissa niissä maissa, joissa SOLVIT-verkko toimii, on saatava aikaan sopimus sen varmistamiseksi, että keskuksille esitetyjen tapausten ratkaisemisesta vastaavan asianmukaisen pysyvän henkilöstön valinta tapahtuu mahdollisimman pian julkisten avoimien kilpailujen avulla.

⁽⁵⁾ EUVL C 487, 28.12.2016, s. 99.

4. Erityistä

4.1 SOLVIT-verkosto

4.1.1 ETSK kannattaa SOLVITin toiminnan täydentämiseen tähtäviä konkreettisia parannuksia. SOLVIT-verkko voi olla hyödyllinen väline, sillä se tarjoaa kansalaisille ja yrityksille foorumin monenlaisten sisämarkkinoihin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Komission tulisikin parantaa SOLVITin yleistä näkyvyyttä entisestään.

4.1.2 Lainsäädännön täytäntöönpanon parantaminen hyödyttää sekä kansalaisia että yrityksiä. Luvut osoittavat, että kansalaisten osuus SOLVIT-verkostoon toimitetuista tapauksista on vuosien mittaan kasvanut yrityksiin verrattuna erityisesti sosiaaliturvan alalla. Toisaalta voidaan todeta, että yritysten toimittamista tapauksista on saatu ratkaistua noin 80 prosenttia eli vähemmän kuin verkossa käsitellyistä tapauksista keskimäärin (89 prosenttia). Komission tulee toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta kaikki käyttäjät voivat hyödyntää verkon tarjoamia mahdollisuuksia. Välineen vahvistaminen on tärkeää, ja ETSK toivoo, että SOLVITin lujittamista koskevaan etenemissuunnitelmaan liittyvät odotukset toteutuvat konkreettisesti niin, että yrityksiä varten otetaan käyttöön valitusmenettely tuotteiden vastavuoroisen tunnustamisen alalla ja että verkostolle annetaan suurempaa ja tuloksekkaampaa oikeudellista tukea parantamalla epävirallisten lainopillisten neuvojen antamista ja käyttämällä interaktiivisia koulutusvälineitä sekä tarjoamalla mahdollisuus eriaivien näkemysten sovitteluun.

4.2 Ehdotus asetukseksi yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta

4.2.1 Komitea kannattaa ehdotettuun asetukseen sisältyvää aloitetta yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta. Palveluväylän tulee tarjota kansalaisille ja yrityksille kaikki tiedot ja tuki, jota ne tarvitsevat toimiakseen kaikkialla sisämarkkinoilla. Hyvin suunniteltuna kyseinen väline voi auttaa niin toiseen EU-valtioon asumaan ja työskentelemään muuttavia kansalaisia kuin yrityksiä – etenkin pk-yrityksiä ja uusia yrityksiä –, jotka haluavat käyttää jotakin taloudellista vapautta toisessa jäsenvaltiossa.

4.2.2 Kansalaiset ja yritykset eivät useinkaan ole täysin tietoisia oikeuksistaan ja sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista. Yhteisen digitaalisen palveluväylän tulee parantaa olemassa olevia välineitä ja yhdistää ne toisiinsa sekä auttaa yrityksiä suoriutumaan verkossa yleisimmin käytetyistä menettelyistä ja hallinnollisista muodollisuuksista. Palveluväylän tulisi tehdä sisämarkkinoista avoimemmat ja samalla turvallisemmat ja ennakoitavammat.

4.2.3 On tärkeää, että yhteinen digitaalinen palveluväylä tarjoaa kaiken tiedon ja tuen, jota yritykset tarvitsevat rajatylittävän kaupankäynnin helpottamiseksi. Tähän kuuluvat ajantasainen ja laadukas tieto markkinoista, ongelmien ratkaisupalvelut ja riitojenratkaisumekanismit sekä sähköiset menettelyt yrityksille, jotka haluavat kehittää rajatylittävää toimintaa.

4.3 Ehdotus asetukseksi sisämarkkinoiden markkinatietovälineestä

4.3.1 ETSK:n edustamilla kansalaisyhteiskunnan eri organisaatioilla, erityisesti liike-elämän järjestöillä, on eriaivä näkemyksiä ehdotuksesta asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita koskevia tietoja.

4.3.2 Yrityksiä edustavat järjestöt kyseenalaistavat ehdotuksen ja katsovat, että se on kohdennettu pääosin yrityksille, vaikka jäsenvaltiot ovat vastuussa sisämarkkinoiden jäljellä olevista esteistä:

- a) Sovittujen sääntöjen täytäntöönpanon parantaminen on oleellista, jotta sisämarkkinat toimisivat tehokkaammin. Tällöin on ensinnäkin huolehdittava siitä, että jäsenvaltioita neuvotaan ja avustetaan sääntöjen saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja niiden täytäntöönpanossa. Komissiolla tulisi olla suurempi rooli täytäntöönpanoprosessissa niin, että voitaisiin varmistaa, että kaikki talouden toimijat noudattavat sääntöjä, ja sen tulisi käynnistää epäröimättä kokeiluhankkeita tai rikkomusmenettelyjä, jos sääntöjä ei noudateta.
- b) Komissiolla on sisämarkkinoiden esteisiin puuttumiseksi käytössään jo laaja valikoima tiedonsaantikanavia, kuten Yritys-Eurooppa-verkosto, verkkovälitteinen riidanratkaisusivusto, TRIS-tietokanta, sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä ja REFIT-foorumi. Näitä kanavia voitaisiin tutkia paremmin ja systemaattisemmin sisämarkkinoiden esteiden ja erityisesti EU:n lainsäädännön noudattamatta jättämisen kartoittamiseksi.

c) Yritykset ovat huolissaan ja peloissaan hallintotaakan kasvusta, kun niiden tulee uusien velvoitteiden myötä toimittaa luottamuksellista kaupallista tietoa ja arkaluonteista tietoa yrityksistä (hinnoittelupolitiikka, liiketoimintastrategia) sakkujen ja seuraamusten uhalla.

4.3.3 Kansalaisyhteiskunnan tahoja edustavat organisaatiot puolestaan pitävät ehdotettua asetusta myönteisenä, sillä niille tärkeitä näkökohtia ovat seuraavat:

a) mahdollisuus saada ajoissa luotettavia tietoja, sillä se lisää avoimuutta ja myös sujuvoittaa sisämarkkinoiden toimintaa, kun komissiolla on käytettävissään tiettyjen toimenpiteiden toteuttamisen kannalta olennaista, hyödyllistä, johdonmukaista ja erityisen merkityksellistä tietoa

b) mahdollisuus hankkia valikoiduilta markkinatoimijoilta kattavaa ja luotettavaa määrällistä ja laadullista tietoa tarkasti kohdistettujen tietopyyntöjen avulla

c) mahdollisuus auttaa komissiota varmistamaan, että kansalaisten ja yritysten sisämarkkinaoikeuksia noudatetaan, ja lujittaa jäsenvaltioiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

4.3.4 Näin ollen ja sikäli kuin ehdotus hyväksytään nyt ehdotetussa muodossa, ETSK esittää, että komissio käyttäisi tätä välinettä – suhteellisuusperiaatetta mahdollisimman tiukasti noudattaen ja asianomaisten henkilöiden perusoikeuksia ja etenkin luottamuksellisten tietojen suojaa kunnioittaen – silloin kun se osoittautuu tarpeelliseksi tapauksissa, joihin liittyy selvä rajatylittävä ulottuvuus.

4.3.4.1 Lisäksi ehdotuksen perusteluosassa esitetty ehdotus arvioinnista tulee siirtää säädöstekstiin, jotta siitä tulee sitova. Lainsäädännön arviointi on tehtävä viiden vuoden kuluttua asetuksen hyväksymisestä, ja sen tavoitteena on analysoida valvonnan toimintaa.

5. ETSK:n rooli prosessissa

5.1 EU:n sisämarkkinoiden toteuttamisen loppuun saattaminen ja sen sääntöjen asianmukainen täytäntöönpano on yksi ETSK:n tärkeimmistä painopisteistä.

5.2 Kansalaiset ja yritykset eivät useinkaan ole täysin tietoisia sisämarkkinoihin liittyvistä oikeuksista ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Yhteisen digitaalisen palveluväylän tulee parantaa olemassa olevia välineitä ja yhdistää ne toisiinsa sekä auttaa yrityksiä suoriutumaan verkossa yleisimmin käytetyistä menettelyistä ja hallinnollisista muodollisuuksista. Palveluväylän tulisi tehdä sisämarkkinoista avoimemmat ja samalla turvallisemmat ja ennakoitavammat.

5.3 ETSK on kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustajana valmis antamaan panoksensa tähän aloitteeseen. Komitea tarjoutuu tätä tarkoitusta varten auttamaan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamista koskevan asetuksen täytäntöönpanon seurannassa ja arvioinnissa.

5.4 ETSK pyytää komissiota tekemään kanssaan tiivistä yhteistyötä ja hyödyntämään unionin 28 jäsenvaltiota edustavien komitean jäsenten tietämystä ja kokemusta.

Bryssel 18. lokakuuta 2017.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*